

Стална конференција
градова и општина

SKG Савез градова и општина Србије

Тамара Дунђеровић

ПРИРУЧНИК ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ ПОСЛОВНИХ САВЕТА

Шведска
Sverige

**ПРИРУЧНИК ЗА
УСПОСТАВЉАЊЕ ПОСЛОВНИХ САВЕТА**

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА
– САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ

Тамара Дунђеровић

**ПРИРУЧНИК ЗА
УСПОСТАВЉАЊЕ
ПОСЛОВНИХ САВЕТА**

Београд, 2022

ПРИРУЧНИК ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ ПОСЛОВНИХ САВЕТА

Аутор

Тамара Дунђеровић

Издавач

Стална конференција градова и општина
– Савез градова и општина Србије
Македонска 22, 11000 Београд

За издавача

Никола Тарбук, генерални секретар СКГО

Лектура

Ивана Голубовић

Дизајн и припрема за штампу

Атеље, Београд
www.atelje.rs

Штампа

Досије студио, Београд
www.dosije.rs

Место и година издавања

Београд, 2022.

ISBN 978-86-80480-64-0

Израду ове публикације помогла је Влада Шведске у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – Друга фаза”.
Садржај публикације је искључиво одговорност аутора.

Садржај

1. УВОД.....	7
2. СТРАТЕШКИ, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ПРАВНИ ОКВИР У СРБИЈИ ЗА САРАДЊУ ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ СЕКТОРА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	11
3. КОРАЦИ ЗА ОСНИВАЊЕ ПОСЛОВНОГ САВЕТА СА ПРИМЕРИМА	17
3.1. Посвећеност дијалогу и сарадњи између јавног и приватног сектора.....	18
3.2. Израда Анализе пословне климе у ЈЛС.....	21
3.3. Избор чланова Пословног савета и припрема Решења о оснивању Пословног савета	26
3.4. Припрема првог састанка Пословног савета.....	28
3.5. Конститутивни састанак Пословног савета.....	31
3.6. Израда Акционог плана	33
3.7. Израда Плана комуникације	36
4. ОДРЖИВОСТ САРАДЊЕ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА И ПРЕДСТАВНИКА ПРИВРЕДЕ	39
5. ПРИЛОЗИ	41
5.1. Прилог 1 – Модел решења о оснивању Пословног савета – Општинско веће.....	42
5.2. Прилог 2 – Модел решења о оснивању Пословног савета – Председник општине	44
5.3. Прилог 3 – Модел упитника за анализу потреба пословне заједнице.....	46
5.4. Прилог 4 – Модел нацрта пословника о раду	54
5.5. Прилог 5 – Модел дневног реда Конститутивног састанка Пословног савета	58
6. ЕЛЕКТРОНСКИ ПРИЛОЗИ	59

1. УВОД

Стварање јаке везе између пословног сектора и локалне администрације јесте од виталног значаја. Укључивање приватног сектора у процес доношења одлука на локалном нивоу, а и шире, може имати повољне ефекте како на пословну заједницу тако и на рад администрације. Први видљиви резултати и остварен позитиван утицај приватног сектора у раду јавног сектора може лако покренути дуготрајно партнерство два сектора. Локалне самоуправе имају у надлежности локални економски развој, па су, између осталог, посвећене активностима и пројектима који промовишу предузетништво, иновације, запошљавање, развијајући институционалну и системску подршку економском развоју.

Ближа сарадња са компанијама помаже јавном сектору да боље разуме потребе локалне привреде, па да у складу са тиме, а у оквиру својих надлежности, развију стратегије и програме који су практично оријентисани и задовољавају потребе приватног сектора, а тиме и локалне заједнице у целини. Истовремено, привреда стиче бољи увид и разумевање надлежности и ингеренција локалних администрација што олакшава будућу сарадњу.

Уочено је да синергија јавног сектора и представника привреде у једној локалној заједници може:

- Подстаћи стварање стимулативнијег пословног амбијента;
- Инспирисати иновативност, предузетништво и креативност;
- Створити дугорочна партнерства и прилике за (ново) запошљавање.

Сарадња приватног и јавног сектора може да буде различита и треба да одговара потребама и могућностима сваке јединице локалне самоуправе. Развијеност механизма подршке постојећој привреди огледа се у пружању савета, подршке и ресурса који су неопходни за њихов даљи развој. Да би механизми подршке постигли максимални ефекат, потребна је пракса редовног састајања са представницима приватног сектора, као и успостављање институционалног механизма сарадње. *Пословни савешти* су препознати као један вид успостављања институционалне подршке и партнерства са привредним сектором. Значај сарадње се углавном огледа у усмеравању рада локалне администрације указивањем на „уска грла”, као и припрема развојних програма прилагођених потребама привреде.

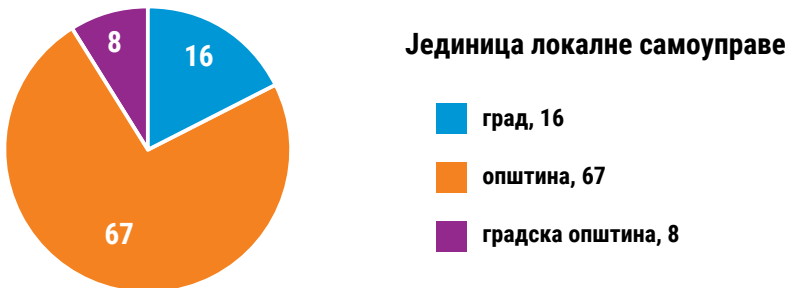
Треба напоменути да се успостављена институционална сарадња јавног сектора и привреде различито назива у различитим јединицама локалне самоуправе.

Најчешће се успостављају привредни тојест пословни савети, савети за локални економски развој, инвестициони савети, савети за развој града и тако даље. Без обзира на назив, формирана тела имају циљ да укључе ширу јавност у рад локалне самоуправе и партнерски формулишу приоритет и правце развоја ЈЛС, да подстичу сарадњу локалне администрације и представника привреде, да израђују и спроводе развојне пројекте, као и да предлажу мере за поспешивање пословног амбијента.

Градови и општине у Србији су прве савете почеле да оснивају средином 2000-тих, укључивањем, са мање или више успеха, привредну заједницу у процес стратешког планирања. Неке ЈЛС су наставиле да негују праксу дијалога и сарадње са привредом. Међутим, формално оснивање савета није довољно за успостављање сарадње која ће дати резултате.

Према подацима које је СКГО прикупила током 2011. године од 91 ЈЛС (16 градова, 67 општина и 8 градских општина) – 43% (39 ЈЛС) основало је пословни савет, док се већина 57% (52 ЈЛС) изјаснило да није.

Графикон 1. Структура ЈЛС које су учествовале у анкети

Графикон 2. ЈЛС које су основале пословни/привредни савет

Остварена партнерства кроз Пословне савете могу бити стратешка, заснована на мисији локалне самоуправе и садржани, не само у развојној перспективи локалне заједнице, него и у перспективи регионалног развоја и процесу интернационализације локалне привреде. Тиме се стварају стратегије и програми знатно усклађенији са стварним потребама пословне заједнице кроз функционалну сарадњу и дијалог.

Са друге стране, формирана тела за подршку привреди могу у кратком року да усмере рад привреде тамо где је најпотребније. То се најбоље видело последње две године када је привреда била погођена негативним ефектима изазваним пандемијом КОВИД-19. Неке јединице локалне самоуправе су брзо и ефикасно реаговале и пружиле помоћ привреди у складу са потребама у датим околностима, па су се мере за ублажавање последица епидемије КОВИД-19 пронашле у програмима подршке привреди у чак 33% анкетираних ЈЛС. У таквим, ванредним ситуацијама најбоље смернице за начине подршке дају они који су најпогођенији и на које те мере треба да се односе.

ЈЛС су током 2021. године пружале подршку привреди и из других области, као што су оне које се односе на:

- Унапређење конкурентности;
- Привлачење инвеститора;
- Подстицање запошљавања кроз локалне акционе планове запошљавања (ЛАПЗ);
- Подршку женском предузетништву.

Подстицања запошљавања кроз локалне акционе планове запошљавању су најзаступљенији вид подршке привреди и њега спроводи чак 75% анкетираних ЈЛС.

Графикон 3. Колико се често пословни савет састаје

Нажалост, укључивање привреде у рад општина и градова није на нивоу на којем би требало да буде и, нажалост, не подстиче се довољно. Ако се узме у обзир да је анкетом покривено 62%, реалан проценат ЈЛС у којима постоји институционална сарадња привреде и локалне администрације знатно је мањи, свега 28% (39 од 91 анкетирани ЈЛС). Даље, тамо где постоје формирано савети и где постоји иницијално успостављено поверење привреде, не негују се у довољној мери што закључујемо из резултата анкете, где се од укупно испитаника (91) њих 21% изјаснило да једном или два пута годишње сазива седнице савета, док се свега 11% ЈЛС изјаснило да имају редовне састанке са привредом.

Већина представника ЈЛС сама ће рећи да постоји велико неповерење локалне привреде у локалну администрацију, што успостављање сарадње чини још значајнијом. Постојање Пословног савета успоставља институционалну и двосмерну комуникацију са привредом. Не треба много наглашавати да привредници најбоље знају који су недостаци или предности привредног окружења у којем послују, а уједно могу указати на потребе пословног сектора, као и на евентуалну неусклађеност механизма подршке са стварним потребама реалног сектора у ЈЛС.

Овај приручник је намењен доносиоцима одлука, запосленима у јединицама локалне самоуправе и служи као смерница за оснивање пословних савета. Приручник садржи практичне кораке и моделе одлука, али и примере из праксе како су ЈЛС основале пословни савет. Примери дати у приручнику настали су на основу сарадње и спровођења директне подршке општинама и градовима у периоду 2016–2021, у оквиру пројекта „Подршка локалним самоуправама у Србији – Друга фаза”, коју је подржала Краљевина Шведска.

2. СТРАТЕШКИ, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ПРАВНИ ОКВИР У СРБИЈИ ЗА САРАДЊУ ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ СЕКТОРА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Сарадња јавног сектора и привреде дефинисана је у неколико националних стратешких докумената, као и у неколико закона. Ту се пре свега мисли на Стратегију реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021. до 2030. године, Програм за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године, у Закону о локалној самоуправи, Закону о планском систему Републике Србије, Закону о улагањима.

Стратегија реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021. до 2030. године („Сл. гласник РС”, бр. 42/2021 и 9/2022), као један од кључних реформских циљева, утврђује потребу да се надлежности преносе тако да обезбеђују квалитетно задовољавање свакодневних потреба грађана и привреде, а те потребе најбоље могу препознати органи који су најближи грађанима. Циљ је да мера, обим и динамика децентрализације буде у функцији остваривања равномерног економског развоја и вишег степена демократизације.

Влада Републике Србије је током 2021. године усвојила *Програм за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године*. Визија Програма јесте модерна, професионална, ефикасна и одговорна локална самоуправа. Спровођење дефинисаних мера треба да омогући и допринесе побољшању правног и организационог оквира, професионализацији, ефикасности и модернизацији свих аспеката функционисања локалне самоуправе, транспарентности и партиципативности, како грађана у управљању јавним пословима, тако и локалних власти у дефинисању јавних политика и прописа, капацитета институција и службеника, као и бољем пружању услуга грађанима и привреди на локалном нивоу власти.

Законом о локалној самоуправи, градови и општине се већ извесно време баве активностима које су у функцији подстицања локалног економског развоја. Законом о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон) дефинисане су надлежности

локалне самоуправе и у области локалног економског развоја, чиме је створена законска основа да јединице локалне самоуправе активно сарађују са привредом ради спровођења наведених надлежности.

Законом о локалној самоуправи није дефинисана обавеза нити је уређен начин институционализације сарадње ЈЛС са представницима приватног сектора, већ је одредбом члана 20, став 1, тачка 7 прописано да ЈЛС, преко својих органа, у складу са Уставом и законом, доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања.

Надлежности ЈЛС дефинисане су чланом 20, а у њих поред доношења статута, буџета и завршног рачуна, просторног и урбанистичког плана и програма развоја општине, као и стратешких планова и програма локалног економског развоја спада и то да се стара о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине као и да доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања.

Усвајањем **Закона о њланском сисџему Рејублике Србије** („Службени гласник РС”, број 30/18) и подзаконских аката за његову примену, створен је оквир за припрему развојних јавних политика. Закон предвиђа обавезу ЈЛС да усвоје планове развоја и да сва своја планска документа ускладе са овим законом. Нормативно уређење ове области само је први корак ка реформи процеса планирања локалног (и националног) па и економског развоја. Усвајање и примена стратегијског управљања и планирања јесте важна област рада ЈЛС и успешност подстицања економског развоја директно је ослоњена на ове вештине.

Закон о улајањима („Службени гласник РС”, бр. 89/15 и 95/18) прописао је да послове локалног економског развоја и подршку улагањима обавља јединица за локални економски развој и подршку улагањима, или орган управе, или носилац јавних овлашћења, или правно лице које оснива ЈЛС, или физичко лице из реда запослених или именованих лица, или комора, асоцијација или удружење. Мере за подстицање конкурентности локалне самоуправе дефинисане су чланом 17, у којем је наведено да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче привлачење улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања. Између осталог, мере за подстицање конкурентности обухватају и **усјосџављање ѝрансјаренјних механизма сјалне комуникације и сарадње са ѝривредом.**

У оквиру ЈЛС, сарадња са привредом, као и послови локалног економског развоја (ЛЕР), смештени су у оквиру посебне унутрашње организационе јединице. Организационе јединице за локални економски развој могу бити образоване као посебне унутрашње организационе јединице у органу локалне управе или у оквиру неког другог одељења (одсек, служба, канцеларија). Организационе јединице

за ЛЕР су углавном одговорне за успостављања дугорочне сарадње представника привреде и јавног сектора, развој стратешких докумената и партнерстава како би се израдили нови и модификовали постојећи програми и процедуре што би привреди омогућило неометано пословање.

Највиши њравни акти јединице локалне самоуправе јесће сшашуи. Статутом се уређују нарочито: права и дужности јединице локалне самоуправе и начин њиховог остваривања, број одборника скупштине јединице локалне самоуправе, организација и рад органа и служби, буџет (у делу планирања инвестиција), стратешки планови развоја, утврђивање стопе изворних прихода, просторни и урбанистички планови, као и други општи акти на основу предлога квалификованог броја грађана или захтева једне трећине одборника у складу са законом, као и друга питања од значаја за јединицу локалне самоуправе.

Скупштина општине/града, у складу са законом доноси статут општине/града и пословник скупштине, док градско/општинско веће предлаже статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси скупштина.

На основу *Модела сшашуиша градова и оишшшина који су израдили СКГО и Минисшарсштво државне ушраве и локалне самоуправе*, чланови 73 и 74 односе се на Привредни, односно Пословни савет, које градско/општинско веће образује као своје саветодавно тело. Економски развој, као изузетно важна функција локалних власти, Законом о локалној самоуправи препознат је као посебна надлежност града/општине, а на овај начин се разрађује та надлежност града/општине.

За градове и општине који су својим статутима предвидели формирање пословних савета, правни основ чине модел Статута града (чл. 73 и 74) и модел пословника општинског/градског већа (чл. 22–29). Градоначелник, односно Председник општине, односно градско/општинско веће, може посебним решењем да именује чланове пословног савета, а постоји и могућност да се у истом решењу образује пословни савет и именују чланови. Препоручује се да се раздвоји поступак образовања пословног савета и именовања чланова, јер се у том случају отвара могућност да се уз пуно учешће представника привреде и привредних удружења обави поступак кандидатуре, односно предлагања чланова пословног савета које именује председник, односно веће.

Пословни савет дефинисан је чланом 73. Пословни савет даје иницијативе, сугестије и мишљења везана за економски развој, разматра стратегије, планове, програме и одлуке од значаја за привреду и прати њихово спровођење. Задаци, начин рада и одлучивања Пословног савета ближе се уређују Пословником градског/општинског већа.

Састав Пословног савета дефинисан је чланом 74 и предлаже да Председника и чланове савета именује градско/општинско веће на време трајања мандата градског/општинског већа. Чланове Пословног савета могу предлагати удружења грађана, месне заједнице, привредна удружења и предузетници. Председник и најмање једна половина чланова Пословног савета именују се из састава привредника и предузетника, односно њихових удружења.

Подношење извештаја о раду Пословног савета дефинисано је чланом 75 и подразумева да се извештај о раду подноси Скупштини града/општине. Председник града/општине и градско/општинско веће дужни су да редовно извештавају Скупштину града/општине, по сопственој иницијативи или на њен захтев, а најмање једном годишње, о извршавању одлука и других аката Скупштине општине. Општинско веће је дужно да Скупштини општине подноси тромесечни извештај о раду.

Пословни савет је према моделу Статута града, односно општине, надлежан:

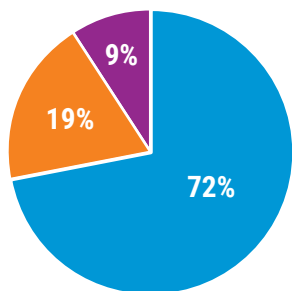
- да доноси закључке, препоруке и мишљења, од важности за унапређење пословне климе у локалној заједници;
- да наведене акте доставља Скупштини, Већу и председнику општине/градоначелнику са предлогом за предузимање одговарајућих мера из надлежности тих органа;
- да припрема предлог стратешког плана;
- да припрема измене и допуне постојећег стратешког и акционог плана;
- да припрема годишње планове имплементације (план имплементације пројеката економског развоја);
- да прати и оцењује реализацију пројеката и пројектних задатака из стратешког плана;
- да пружа подршку организационој јединици за ЛЕР – у обављању свих функција из надлежности КЛЕР;
- да пружа подршку председнику општине/градоначелнику и градском/општинском већу у одлучивању у вези са свим осталим економским и развојним програмима;
- да даје мишљења и предлоге за унапређење рада општинске/градске управе, јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач Скупштина општине/града ради побољшања услова за привређивање у општини/граду.

Препорука је да оснивање савета буде дефинисано Статутом општине/града, чиме се обезбеђују легитимитет, одрживост и јавност рада Савета. За градове и општине који својим статутима нису предвидели образовање пословних савета, могуће је да градоначелник, односно председник општине, својим решењем формира пословни савет, као стручно, оперативно и саветодавно тело. На исти начин је и градско, односно општинско веће овлашћено да донесе решење којим ће образовати пословни савет као своје тело.

Када се размишља о покретању иницијативе за оснивање савета, поред мотивације руководства и запослених у ЈЛС да се посвете успостављању институционалног механизма сарадње са пословном заједницом, увек се поставља питање ко ту иницијативу треба да спроведе. Углавном се логично поглед усмери ка организационим јединицама за локални економски развој и подршку улагањима. Добра околност је да, према подацима из наведеног истраживања које је СКГО

спровела, 72% испитаних ЈЛС има основану организациону јединицу за ЛЕР, која може да покрене и координира активности на успостављању пословних савета.

Графикон 4. Да ли је успостављена јединица за локални економски развој

Да ли сте успоставили ОЈ за ЛЕР и подршку улагањима?

- да, 72%
- не, 19%
- друго, 9%

За све ЈЛС које размишљају како да успоставе организациону јединицу за ЛЕР, током анкете је утврђено да је 16% ЈЛС изабрало одвојену јединицу унутар управе, а то могу бити секретаријат, управа, одељење или посебно правно лице за ЛЕР и подршку улагањима. За део неког другог секретаријата, управе одељења – одсек, служба, група послова, канцеларија (бар 1 радно место покрива искључиво послове ЛЕР-а) определио се чак 57% анкетираних ЈЛС.

И поред тога што већина ЈЛС има организациону јединицу која се бави подршком привреди и локалним економским развојем (72%), препорука је да се у оквиру управе одреди тим или особа која ће се бавити потребама и успостављањем односа са локалном пословном заједницом. На овај начин ће се лакше креирати навике за директну и континуирану комуникацију и сарадњу локалне самоуправе и приватног сектора.

3. КОРАЦИ ЗА ОСНИВАЊЕ ПОСЛОВНОГ САВЕТА СА ПРИМЕРИМА

Локалне самоуправе грађанима и привреди обезбеђују директно или индиректно велики број услуга. Посебно је значајно испуњавање кључних одговорности као што су адекватно развојно планирање, управне или административне услуге, комуналне делатности, остваривање јавног интереса преко функционисања локалних установа (у области образовања, социјалне и здравствене заштите, културе или спорта), локални економски развој и др.

Одређени број ЈЛС настоји да сарађује са пословном заједницом и да укључује њене представнике у процес доношења одлука које имају утицај на привреду. Та сарадња често није конзистентна с обзиром на то да пословни савети имају саветодавни карактер, што ни на један начин не обавезује руководство ЈЛС да поступа у складу са препорукама које даје савет. Са друге стране, њихова основна улога је да пруже могућност пословној заједници да се укључи у креирање пословног амбијента и да својим интегритетом и ангажовањем мотивишу и утичу на доносиоце одлука да спроведу предлоге решења за боље услове пословања у ЈЛС. Посредно, они могу да утичу на политике локалне самоуправе у вези са економским развојем, давањем информација о захтевима и очекивањима које приватни сектор има од локалне администрације. Саветодавни карактер може да утиче на мањак интересовања привреде да се укључе у рад ЈЛС јер предлози и одлуке савета не обавезују скупштину. Зато је јако важно да руководство општине тојест града, пажљиво приступи овој иницијативи и да оправда поверења привредника у позитиван исход ангажовања.

Као што је наведено у уводу овог приручника, важан део је посвећен препорученим корацима за оснивање Пословног савета. О сваком од корака, детаљније ће бити речи у наставку публикације. Кораци који се препоручују су следећи:

- Посвећеност дијалогу и сарадњи између јавног и приватног сектора,
- Израда Анализе пословне климе у ЈЛС,
- Избор чланова Пословног савета и припрема Решења о оснивању Пословног савета,
- Припрема првог састанка Пословног савета,
- Конститутивни састанак Пословног савета
- Израда Акционог плана,
- Израда Плана комуникације.

3.1. Посвећеност дијалогу и сарадњи између јавног и приватног сектора

Ефикасна локална самоуправа је основ за развој доброг пословног амбијента, а до делотворне управе у области економског развоја најефикасније се долази дијалогом са привредним субјектима. Јасно исказана подршка привреди огледа се у постојању разноврсних подстицајних мера, јасних локалних прописа у чије дефинисање је била укључена пословна заједница, у могућности да се чује глас привреде и да се уважи дата примедба и мишљења јесу основ за препознавање неке средине за било ког инвеститора. Да би све ово заиста и постојало, потребно је успоставити институционални механизам сарадње привреде и представника ЈЛС.

Битан мотив успостављања сарадње сваке ЈЛС треба да буде и јачање улоге, нивоа знања у организационој јединици за локални економски развој, али и подизање нивоа свести на нивоу локалне самоуправе о значају локалног економског развоја за раст и развој привреде и последично квалитета живота локалне средине. Свест да су информације које организациона јединица за локални економски развој прикупља и обрађује и акције које предузима важне од суштинског су значаја за целу локалну администрацију, привреду и пословни амбијент који се креира.

Постоји више примера посвећености локалних власти и њиховог руководства дијалогу са привредом, као на примерима у општинама Кладово, Кнић, градској општини Лазаревац и граду Ваљеву. Главни циљ оснивања ових савета био је унапређење сарадње јавног и пословног сектора. Намера је да се привреда укључи у доношење свих важних одлука које су у ингеренцији општине/града, а које су релевантне и утичу на пословање привредника. Неке од одлука на које привреда може да да мишљење и предлоге јесу доношење и реализација буџета и градских урбанистичких планова, локалне комуналне таксе, програми подршке за постојеће и нове привреднике.

Да би се обезбедила одрживост рада Савета у градској општини Лазаревац који је основан раније, руководство је исказало интересовање да СКГО експерти, између осталог, током 2017. године, изврше анализу статута, Пословника о раду Скупштине и Већа. Установљено да је рад Савета уређен само решењем о именовану чланова и да он није садржао детаљан делокруг Савета. С обзиром не то да је Савет формиран одлуком Општинског Већа, за институционалну одрживост биле су потребне измене пословника о раду Општинског већа у коме је наведен делокруг Савета, колико има чланова и како се бирају, на које врсте одлука предлагачи морају да траже сагласност Савета итд. Препорука је да се у општинама и градовима у којима су основана тела са циљем сарадње привреде и ЈЛС провери да ли постоје институционални предуслови за одрживост тела, а ако не, онда треба покренути иницијативу да се ови услови за одрживост правилно поставе, као што је учинило руководство градске општине Лазаревац.

Основни задатак Пословног савета јесте давање савета, подношење предлога одлука и иницијатива у вези са одрживим развојем и развојем привреде, као и разматрање стратешких докумената и планова одрживог развоја, а нарочито:

- предлагање одлука и иницијатива и давање мишљења у вези са одлукама од важности за унапређење пословне климе, као и општег квалитета живота у локалној заједници,
- давање мишљења у вези са извештајима о спровођењу стратешких планова развоја општине или економског развоја као и акционих планова,
- пружање подршке предлозима и иницијативама организационе јединице за локални економски развој у обављању свих функција,
- давање предлога одлука и иницијатива за унапређење рада градске/општинске управе, јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач Скупштина града/општине ради побољшања услова за привређивање у граду/општини,
- предлагање оснивања секторских и тематских пододбора као стална односно повремена радна тела, у складу са дефинисаним приоритетима.

Јасно исказана воља да се привреда активније укључи у рад јавног сектора огледа се у:

- усмерености ка подизању животног стандарда локалне заједнице,
- јасним и једнаким условима за раст и развој пословне заједнице,
- јасним и једнаким условима за инвестирање у локалној заједници,
- препознавању локалне власти као кључног чиниоца економског развоја кроз улагање у пословну инфраструктуру, индустријске паркове и зоне, научно-технолошке паркове, стварање будуће радне снаге,
- повећању запослености, а тиме и
- смањивању миграције становништва, а посебно младих људи.

Са друге стране, привредни субјекти имају своје мотиве, а неки од њих могу бити:

- економски мотиви у виду смањења трошкова пословања, а тиме и повећање конкурентности,
- усклађивање програма и субвенција за привреду са стварним потребама локалне пословне заједнице,
- проналажење добављача у непосредној близини,
- стварање квалификоване радне снаге са традицијом у делатности,
- креирање предвидивог пословног окружења.

ЈЛС учеснице поменутог истраживања дале су примере тема које се обрађују на састанцима основаних пословних, односно привредних савета:

- Побољшање привредног амбијента привлачењем инвеститора,
- Разматрање Програма и Одлуке о спровођењу програма ЛЕР-а,
- Израда и разматрање стратегија за ЛЕР односно за одрживи развој,
- Разматрање Плана капиталних инвестиција и израда годишњег плана капиталних улагања,
- Разматрање рада (на пример) Туристичке организације и Пословних центара, Пословних инкубатора, Индустијских зона, Слободних зона,
- Разматрање доступности, квалитета и цена комуналних услуга и такси,
- Разговор о актуелним темама у вези са привредом, пољопривредом и одрживим развојем,
- Разговор о актуелним мерама подстицаја на локалном и националном нивоу,
- Представљање расположивих субвенција и програма подршку привреди, отворених конкурса, нових законских регулатива,
- Иницирање измена законских решења у појединим областима у надлежностима ЛС,
- Активности које се односе на развој привреде како домаће тако и привредника из иностранства,
- Ублажавање последица КОВИД-а и помоћ привреди у условима ванредних временских непогода,
- Израда и представљање Локалног акционог плана запошљавања,
- Анализа Одлуке о буџету,
- Анализа тренутне и потребне инфраструктуре и решавање инфраструктурних проблема (прилазне саобраћајнице, уређење земљишта, осветљење и сл.).

Требало би напоменути да у процесу успостављања институционалног механизма за унапређење пословног амбијента и оснивање савета, локална администрација ствара ближи и личнији однос са широм заједницом. Само спровођење надлежности ЈЛС не доводи до суштинског повезивања, а остварене интеракције су краткотрајне и стварају слабе везе. Личнији однос који се ствара у процесу који подразумева укључивање не само пословне заједнице већ и других релевантних институција и организација, временом доводи до већег кредибилитета, а самим тим имаће и значајнији ефекат на заједницу у целини. Снага изграђеног односа поверења са људима је можда и најзначајнији фактор за успешан дијалог приватног и јавног сектора, па улагање у те релације треба да буде приоритет за било који озбиљан рад сваке локалне администрације.

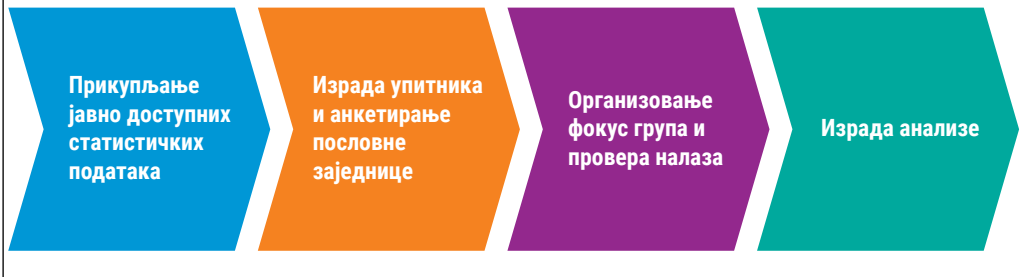
3.2. Израда Анализе пословне климе у ЈЛС

Паралелно са одлуком да се оснује Пословни савет, једна од почетних активности јесте и израда Анализе пословног сектора. Анализа ће помоћи бољем сагледавању тренутне ситуације пословне климе у ЈЛС, као и стања пословне заједнице, а и довести до лакшег утврђивања потреба привредника. Закључци, као и препоруке из Анализе, биће теме и поље будућег рада Пословног савета сваке ЈЛС.

Предуслов за израду различитих анализа јесу прикупљени адекватни подаци како примарни тако и секундарни. Међутим, под прикупљањем података углавном се подразумева прикупљање јавно доступних статистичких података тј. секундарних података (Републички завод за статистику, Национална служба за запошљавање итд.). Међутим, потребно је развити и сопствене изворе информација тојест прикупљање примарних података (истраживања, анкете, праћење података) које се користе за економске анализе и стратешко планирање. Примарни подаци се добијају у „природном окружењу” и њихов задатак је да детаљније објасни и пружи квалитативни увид о пословном амбијенту дате локалне заједнице.

Није довољно само имати податке, потребно је утврдити у каквом су односу ти подаци и шта нам они говоре, као и утврдити полазне параметре и пратити трендове. Ако на пример, посматрамо податке Агенције за привредне регистре, тачније укупан број регистрованих правних субјеката, предузетника и привредних друштава на територији одређене локалне самоуправе, потребно је погледати тренд броја активних привредних субјеката током неког периода, као и промену у структури предузетника и привредних друштава, тачније колики је проценат неактивних привредних субјеката или оних који се сусрећу са проблемима у пословању. Апсолутни бројеви нам не говоре много уколико се не ставе у одређени контекст.

Графикон 5. Методологија израде Анализе

Прикупљање јавно доступних (статистичких) података. Анализа пословног сектора се састоји од прегледа и анализе статистичких података о ЈЛС, односно о стању привреде, активностима које је припремила и спроводи ЈЛС, стратешка документа итд. Анализа би требало да укључи податке о структури привреде тојест о броју активних привредних субјеката, броју извозних привредних субјеката, кључним гранама извоза, броју привредних субјеката која имају раст и потенцијал за раст из сопствених/кредитних извора, броју запослених и броју запослених у односу на ангажовани капитал. На основу тих података, ЈЛС долази до закључка који су то сектори са највећим потенцијалом за раст и развој, а то може бити металска индустрија, производња намештаја, али и пољопривреда и туризам, као и други. Такође, анализа укључује информације о инфраструктурној повезаности – саобраћајној, железничкој итд., као и пословној инфраструктуру (као што су индустријске зоне, пословни инкубатори, технолошки паркови, слободне зоне итд.).

Квантитативни подаци би требало да дају смернице и идеје о најатрактивнијим видовима подршке, али тек кроз квалитативне податке који се могу добити анкетама и директном комуникацијом са привредним субјектима (преко привредног савета, привредне коморе, привредних удружења и сл.) може се стећи реална слика о другим бројним темама, као што су очекивања привредних субјеката, њихове амбиције и визије развоја, са подацима о развијености менаџмента у кључним компанијама, преносу власништва са генерације на генерацију, мањкавостима које им намеће локација или инфраструктура и сл.

Израда упитника и анкетање пословне заједнице. Сврха анкете је да се обезбеде корисне и поуздане информације за чланове Пословног савета које се односе на ставове оних који инвестирају и отварају радна места у ЈЛС. У анкети су постављена питања која имају циљ да установе каква је генерално пословна клима у ЈЛС, као и задовољство привредника квалитетом локалне самоуправе. Упитник може да обухвати историјат и статус фирми, природу њиховог посла, питања радне снаге и запослених, планове за инвестиције, информације о пословним објектима, услуге локалне управе и односе са њом и свеукупне утиске о ЈЛС као месту пословања.

Када размишљате о анкетирању привреде имајте на уму следеће:

- **Одлучијте ишта желијте да сазнајте од испитаника.** Не треба постављати превише отворених питања и не отварајте превише тема. Имајте на уму да привредници имају врло мало времена за одговоре на таква питања чак и ако мисле да је тема релевантна. Избегавајте питања која сугеришу одговор, као и сувишна питања;
- **Дизајнирајте анкету ишто је једносјавније мојше.** Постоје две врсте питања: затворена питања, на која испитаник мора да одговори са ДА или НЕ. Друга врста су отворена питања као што је ЗАШТО? – питања која захтевају детаљнији одговор. На затворена питања је лакше одговорити, а и лакше проценити. Отворена питања су важна, али водите рачуна када и како их користите;
- **Избегавајте коришћење компликоване и стручне терминологије.** Не разумеју сви правни оквир и уско стручне техничке термине, а одговори сваког испитаника су подједнако вредни за доношење коначних одлука;
- **Одредијте привредне субјекте које желијте да интервјуишете.** Потрудите се да анкета обухвати структуру нефинансијског сектора привреде, а извор података је Агенција за привредне регистре. Пожељно је да се процентуално обухвате заступљени привредни сектори који послују у вашој ЈЛС.

Анкетирање привреде је врло важан инструмент за прикупљање примарних стандардизованих података од већег броја субјеката.

С обзиром на важност овако прикупљених информација од привреде, неопходно је да се превазиђе потенцијални проблем слабог одзива привредника. Зато је од изузетне важности сарадња са привредом, као и њихова вера да ће учествовање у анкети дати резултате.

Привредници попуњавањем упитника износе и своје мишљење о темама о којима желе да буду консултовани кроз сарадњу са јавним сектором, али и своје мишљење о формирању Пословног савета, као и о спремности да се укључе у његов рад.

У граду Ваљево, упитник је развијен тако да омогући привредницима да изнесу своја запажања у вези са досадашњим радом и очекивања од будуће сарадње са градском управом, као и да искажу своје мишљење у вези са услугама које град Ваљево пружа или треба да пружа привредницима.

Због важности анкетирања што већег броја привредних субјеката, градска управа је предложила да се ангажују студенти који су спровели телефонску анкету. Крајњи исход је да је у анкети учествовало 159 привредних субјеката, од којих су 110 предузетници, 43 привредна друштва, а 6 анкетираних су представници Удружења.

Препорука за све ЈЛС је да користе Google обрасце¹ упитника за анкетирање пословне заједнице. Коришћење Google упитника има неколико предности. Наиме Google упитник је бесплатан, једноставан за употребу, погодан за почетнике.

¹ Google Forme је софтвер за администрацију анкета и укључен је као део бесплатног веб-базираног пакета „Google Docs Editors“. Инструкција за израду упитника налазе се на линку <https://www.youtube.com/watch?v=1gnzQGhMsYM&t=4s>

Електронским дељењем упитника са једне стране олакшавамо испитаницима одговарање на питања, што утиче на већи одзив пословне заједнице, а са друге стране, испитивачи лакше обрађују прикупљене податке. Резултати су уредно организовани у табелу па је сортирање и анализирање података лако. Такође, подаци су обрађени и у графиконима те су и визуелно једноставни за разумевање.

На крају, анализа треба да садржи и закључке из извештаја са састанака са представницима привредника (фокус групе) у оквиру којих су испитивани ставови привредника о сарадњи јавног и приватног сектора и подршци коју ЈЛС може да им пружи као и детаљне анализе привреде, која треба да пружи јасне смернице у ком правцу треба пружити подршку привреди.

У ирилоу овој ириручника можете наћи Модел уишника за анализу иишеба иословне заједнице.

Ориановане фокус групе у дефинисаним секторима са иишеницијалом за раси и развој. Фокус група је најчешћа техника квалитативних истраживања и представљају дискусију на одређену тему. Фокус групе не треба да имају превише учесника како би могао да се постигне динамичан и отворен разговор о стању пословне заједнице. Група треба да окупи 6 до 10 људи за које се процењује да могу да дају информисано мишљења о теми фокус групе, као и идеје у вези са задатом темом. Фокус групу треба да води искусан модератор, који је посебно припремљен за изабрану тему.

У оквиру израде Анализе пословне климе у општини Кладово, одржани су састанци (фокус групе) са представницима привредника са територије ове општине: пољопривредницима, предузетницима, младима и представницима великих привредних друштава. Стање у локалним самоуправама је у највећем броју случајева такво да је недовољно егзактних података о стварном стању у привреди. Зато је одржавања састанака са представницима привреде, односно организовања фокус група начин да се дође до примарних података и мишљења привреде о квалитету сарадњи јавног и приватног сектора, подршци коју ЈЛС може да им пружи. Такође, на фокус групама може да се дође до важних информација и смерница о будућим активностима Пословног савета, као и о спремности привредника да подрже и да се укључе у рад Пословног савета.

Као пример може да послужи општина Кладово, која је имала три тематске фокус групе и то са младима, представницима привреде из области пољопривреде и туризма. Свака од фокус група окупила је 10–20 учесника, важно је истаћи да су током састанака сви учесници активно дискутовали и износили своје мишљење о темама које су биле на дневном реду, али и да су показали велику посвећеност и жељу да лично допринесу економском и друштвеном развоју општине Кладово.

Главни налаз састанака са представницима фокус група:

- Велика посвећеност целокупне локалне заједнице и жеља да се допринесе економском и друштвеном развоју општине Кладово, спремност за учествовање и подршку у активностима Пословног савета као и за учествовање у свим другим активностима које за циљ имају целокупно унапређење живота у општини Кладово.

Дискусију је водио модератор који је имао унапред припремљена питања односно теме о којима се дискутовало.

Нека од питања, тема о којима би могло да се дискутује током фокус групе са младима:

1. Како видите економску ситуацију у Кладову? Који су кључни проблеми? Решења?
2. Шта млади очекују од ЛС везано за одрживи економски развој?
3. Која су ваша очекивања од ЈЛС, а која од других релевантних институција, организација?
4. Ваше препоруке?
5. Да ли сте упознати са радом Пословног савета?
6. Да ли бисте учествовали у заједничким активностима са општином? Којим?
7. Дали имате искуства са домаћим или међународним фондовима, пројектима?

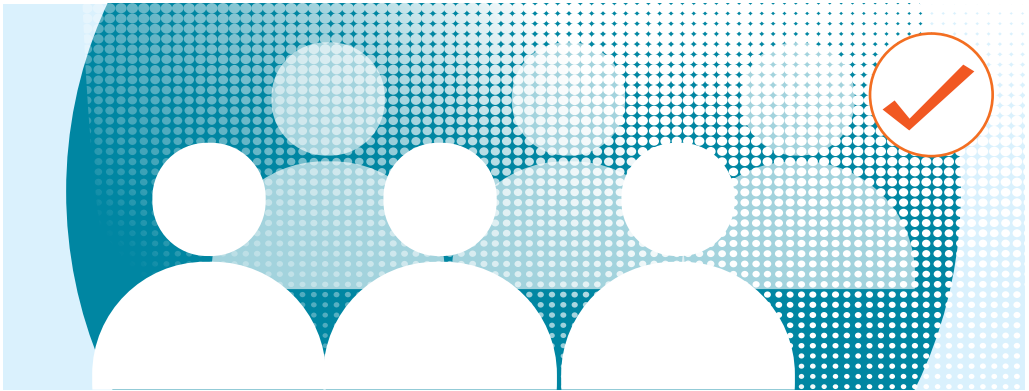
Питања, теме које су дискутоване током фокус група са представницима привреде, предузетника и великих привредних друштава:

1. Који су главни проблеми са којима се привредници из области туризма срећу?
2. Који су начини за превазилажење проблема, изазова?
3. Шта можете ви да урадите?
4. Шта може да уради ЛС, да вас информише, да вас укључује у израду докумената?
5. Да ли сте упознати са радом Пословног савета? Директно? Какво је ваше мишљење?
6. Да ли бисте учествовали у заједничким активностима са општином? Којим?
7. Да ли сте користили домаће или европске фондове? Које? Да ли вам је потребна подршка?

У прилогу овој приручника можете наћи Пример Зависника са фокус групом у дефинисаним секторима са потенцијалом за раст и развој.

Након спроведених свих препоручених методолошких корака, израђује се коначна анализа која ће бити представљена на првом/конститутивном састанку савета.

У прилогу овој приручника можете наћи пример Анализе пословне климе у општини Кладово.

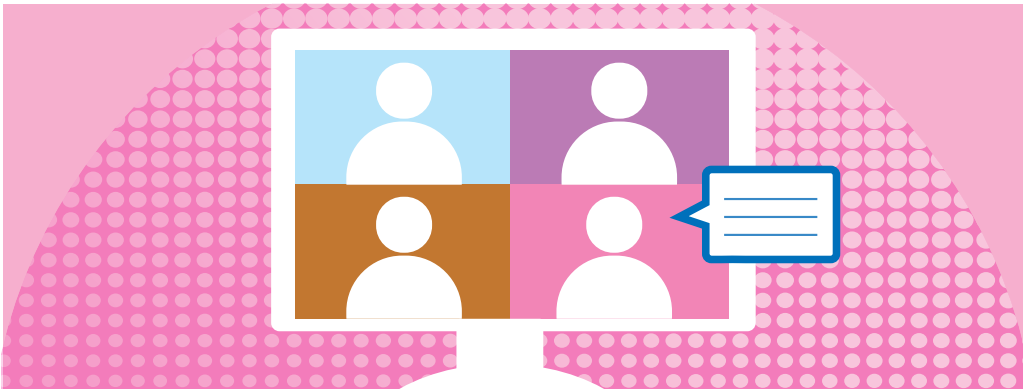
3.3. Избор чланова Пословног савета и припрема Решења о оснивању Пословног савета

Када се размишља о структури чланова Пословног савета, тачније о његовим члановима, треба се осврнути на претходно урађену анализу пословног амбијента и из ње извући основне законитости одређеног привредног амбијента. Пословни савет треба да буду репрезентативни узорак привреде дате ЈЛС, треба да укључи Привредне субјекте који највише доприносе локалној економији, а и шире, па у том смислу чланови савета треба да долазе из редова привредника који имају највеће приходе, имали су или ће имати велике инвестиције, највећи број запослених, као и највећи потенцијал за нова запослења. Посебну пажњу треба обратити на извознике (уколико постоје) и њихове могућности да преко локалних добављача повећају индиректан извоз локалне привреде. Такође, треба укључити привредне иновативне привредне субјекте, оне који развијају нове производе односно већ имају иновативне производе и услуге, јер не треба сметнути са ума да ће то бити механизам за сугерисање развојних политика, као и тело које ће указати на приоритет локалне самоуправе.

Пословни савет треба да има непаран број чланова због изгласавања/доношења одлука и не би требао да има више од 15 чланова. Величина пословног савета свакако треба да варира од ЈЛС до ЈЛС, а већински би требало да га чине представници привреде. Поред привредника, у Пословни савет треба да се укључе и представници локалне администрације и то по функцији, а у односу на привредни развој и инвестиције. Такође, савету треба да се прикључе директори јавних предузећа чије се делатности везују за локални економски развој (нпр. Дирекција за грађевинско земљиште), представник Националне службе за запошљавање, представник Регионалне развојне агенције, представник Регионалне привредне коморе односно репрезентативног удружења привредника, као и представници образовних институција.

За предлагања чланова Пословног савета из редова привреде требало би, уколико постоје услови за то, консултовати удружења привредника на територији града/општине из сектора са највећим потенцијалом за развој, занатлије, а на основу резултата анализе.

Председник општине, односно градоначелник, треба да упути позив удружењима привредника да предложи чланове пословног савета.

3.4. Припрема првог састанка Пословног савета

Након прикупљених предлога за чланове пословног савета, приступа се припреми првог састанка. Стручне, административне и техничке послове за Пословни савет обављаће задужена особа из редова локалне самоуправе, а пожељно је да се бави пословима локалног економског развоја. Задужена особа, секретар савета, учествује на свим седницама савета, одговоран је за организацију седница пословног савета и вођење записника. Секретар нема права гласа.

Графикон 6. Израда потребних документа како би се обезбедила институционална одрживост савета

Израда решења о образовању Пословног савета. Већ је напоменуто да на основу *Модела сјајног рада и оштрина који су израдили СКГО и Министарство државне управе и локалне самоуправе*, чланови 73 и 74 односе се на Привредни, односно Пословни савет, које градско/општинско веће образује као своје саветодавно тело. Градоначелник, односно Председник општине, односно градско/општинско веће, може посебним решењем да именује чланове пословног савета.

Тако је у општини Кладово, Председник општине донео решење на основу члана 44 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС” бр. 129/07, 83/2014 – др. закон, 101/2016 и 47/2018), члана 17 Закона о улагањима („Службени гласник РС” бр. 89/15 и 95/18), члана 66, став 1, тачка 24), Статута општине Кладово („Службени лист општине Кладово” бр. 7/2019).

У њрилоју овој њриручника можеће наћи Модел решења о оснивању Пословној савета Ојшћинско веће и Модел решења о оснивању Пословној савета њредседник ојшћине.

Израда нацрта њословника о раду. Пословником ближе се уређују организација, начин рада и одлучивања Пословног савета и друга питања од значаја за рад Пословног савета. Одредбе Пословника обавезне су за све чланове Пословног савета, као и за сва друга лица која учествују у раду Пословног савета. Пословник о раду може ближе да дефинише и организацију пословног савета, као што је на пример да се председник Пословног савета бира из реда чланова привредника по истеку једне године од дана избора, а да се редослед председавања утврђује по азбучном реду. Поред организације, Правилником се дефинише и начин рада и одлучивања, дужности чланова пословног савета, престанак чланства у пословном савету, записник о раду пословног савета, а потписује га председник пословног савета након изгласавања на конститутивној седници.

У њрилоју овој њриручника можеће наћи Модел нацрта њословника о раду.

Припрема њозивној њисма за констњићућивну седницу савета. Задужени представник ЈЛС сачињава позивно писмо за предложене чланове савета.

Информације које позивно писмо треба минимално да садржи односи се на:

- информацију да се на конститутивној седници пословног савета бира његов председник, који обавезно мора бити из редова привредника;
- информацију да се чланови пословног савета именују на време од четири године (чланови могу да се именују на време трајања мандата градоначелника/председника општине, односно градског/општинског већа, тј. органа који је основао пословни савет);
- информацију да је градоначелник, односно председник општине у обавези да одговори на све предлоге, закључке, препоруке или мишљење пословног савета у року не дужем од 15 дана са предлогом могућих решења из домена организационих јединица којима је мишљење савета упућено.

Препоручено је да седницама савета обавезно присуствују, без права гласа, председник општине/градоначелник, председник скупштине општине/града и начелник општинске/градске управе. Редовно учешће руководства има за циљ да стимулише професионални дијалог и да утиче на развој поверења и сарадње између представника управе и представника привреде. Активним учешћем

показују да су спремни да чују шта треба да се промени/унапреди, као и да заједно раде на формулисању мера за боље услове пословања и да би се отклониле идентификоване празнине. Оквири и начини рада ће се развијати и побољшавати у процесу непрекидне сарадње.

Такође, препоручена је јавност рада пословног савета што подразумева позивање и присуство локалних медија на све састанке.

3.5. Конститутивни састанак Пословног савета

Први састанак савета је и конститутивног карактера па се на њему бирају председник и заменик председника Пословног савета. Препорука је да се сви чланови савета изјасне и предложе председника савета и да током састанка већински изгласају председника и заменика председника. Могуће је да се председник и заменик председника савета мења на годину дана и то по азбучном реду, што је пракса коју је утврдио савет у општини Кладово. Укључивањем свих чланова савета у водећу позицију, очекује се интензивнији и проактивнији рад чланова савета у решавању проблема, као и да се конструктивним разговорима усмерава напрдак локалне заједнице.

На првом састанку се и разматрају и усвајају Пословник о раду Пословног савета, као и дефинисање задатака и обавеза пословног савета.

Потребно је да сви чланови савета унапред добију материјале потребне за први састанак, посебно Нацрт пословника о раду Пословног савета, као и да се материјали одштампају за све учеснике састанака како би и током састанка имали увид у документ који се усваја.

Препорука је да прву конститутивну седницу Пословног савета отвори председник општине, односно градоначелник и да њоме председава до избора председника Пословног савета. У уводном обраћању, председник општине/градоначелник треба да наведе циљеве формирања Пословног савета и зашто је важно да се ојача сарадња између привреде и локалне самоуправе, као и да укаже на то да ће савет бити платформа за дијалог и превазилажење препрека са којима се суочава локална пословна заједница. У граду Ваљеву Пословни савет дефинисао је и заједничку мисију рада овог тела, што је додатно мотивисало ангажовање чланова Савета.

Председавајући седнице упознаје присутне са дневним редом састанка и ставља на гласање предложени дневни ред. Након гласања председавајући констатује

да је Пословни савет општине/града утврдио и једногласно усвојио предложени дневни ред, након чега се присутни представљају, свако појединачно. Након представљања свих присутних приступа се раду по првој тачки дневног реда: Избор председника и заменика председника Пословног савета.

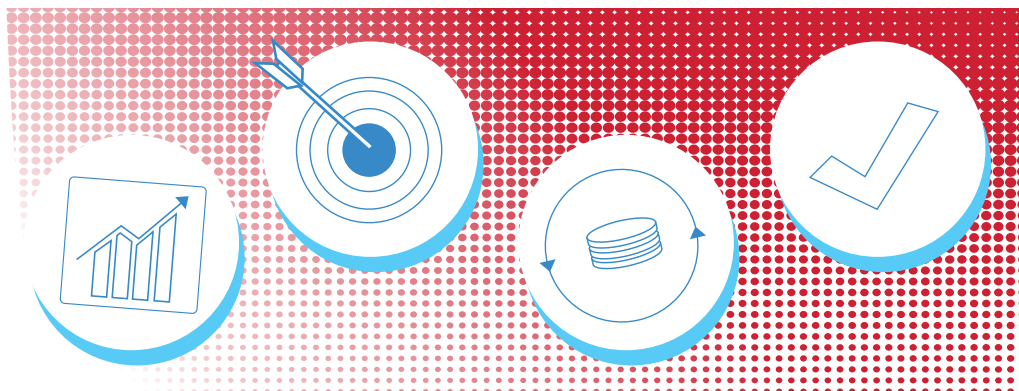
На првом састанку пословног савета требало би представити резултате стања привреде, тојест претходно израђену Анализу привредног окружења. Такође, председавајући треба да мотивише чланове Савета да дају мишљење на представљену анализу, као и да добију прилику да кажу како они виде своју ЈЛС. На пример, у граду Ваљеву имали су прилику да у једној речи кажу шта је њихова асоцијација за град Ваљево. На овај начин се постиже боља атмосфера за рад уз разбијање предрасуда и оштрих ставова појединих чланова Савета који могу доћи са предрасудама и погрешним очекивањем.

За први састанак савета од велике је важности да се договоре наредни кораци и да се утврди динамика рада. Активности пре другог састанка савета требало би да подразумевају:

- Израду Акционог плана рада Пословног савета,
- Израду плана комуникације Пословног савета.

Такође, анкетом коју је СКГО спровела током 2021. године, утврђено је да су неке ЈЛС формирале радне групе у оквиру успостављеног пословног савета. Тако се на састанцима радних група унутар Привредног савета обрађују теме неопходне за развој града као што су на пример брендирање града, сарадња са дијаспором, развој туризма и туристичке понуде и слично. Свака од предложених тема и начина вођења савета треба да се прилагоди потребама и могућностима ЈЛС.

У прилогу овој приручника можете наћи Модел дневног реда Конститивне сасјанка Пословног савета.

3.6. Израда Акционог плана

Основни циљ израде акционог плана јесте да омогући општи увид и оквирни план активности, циљеве и приоритете који се тичу побољшања и развоја пословног амбијента ЈЛС. Треба да садржи јасно и језгровито изражене циљеве и задатке које Савет тежи да оствари у периоду трајања мандата. У неку руку он треба да има стратешки значај за Савет јер сублимира одговоре на захтеве привреде и претходно установљене приоритете, па самим тим из њега произилазе јасне области деловања. Дугорочно, израда и усвајање плана доприносе развоју не само стимулативног амбијента за пословање локалне заједнице, већ и одрживој сарадњи и синергији пословне заједнице и локалне администрације јер конкретно прецизира обавезе и одговорности свих учесника процеса.

Акциони план је по својој природи конкретан јер се њиме врши рационализација приоритетних циљева које треба спровести, као и прилагођавање задатака и усклађивање ресурса за достизање циљева који се тичу реализовања утврђених приоритета. Приоритети за побољшање пословне климе ЈЛС треба да буду јасни и реални, док специфични задаци треба да су и финансијски утемељени, као и да постоји јасна персонална одговорност за извршење одређених задатака. Сваки план треба и да је временски ограничен, као и да је прилагодљив јер се и приоритети могу променити, а могу се десити и непредвиђене ситуације, попут недостатка времена или промена у дефинисаним изворима финансирања. План треба да буде разумљив радни документ, који се користи у свакодневном раду.

Уобичајено, израда акционог плана и идентификовање кључних области врши се у радним сесијама у којима сви учесници износе како проблеме тако и потенцијална решења. Проблеми се класификују и групишу у области које заједница може да реши. Уколико се наиђе на проблеме који не зависе од јединице локалне

самоуправе, могу се предложити за решавање под ширим стратегијама, програмима и пројектима. Приликом дефинисања задатака треба имати на уму да проблеми који зависе од националних структура, законодавних или извршних органа, обично се решавају и на другим инстанцама.

За вођење радних сесија за израду акционог плана, најчешће коришћена техника јесте „брејнсторминг”. Циљ технике је да мотивише учеснике да слободно размишљају, да генеришу нове идеје и то углавном више идеја, а да се након тога изаберу идеје које решавају проблеме који се могу решити на нивоу локалних надлежности.

И овом кораку је важна улога непристрасног и искусног модератора (фасилитатора). Његова улога је да води рачуна о временском оквиру које је на располагању, да води рачуна да не дође до расправа када су супротстављени ставови о приоритетима. Записује идеје на флипчарту или уколико је група расположена, коришћењем платформе *Миро*² и води рачуна о паузама које могу бити корисне да би се омогућило размишљање и формулисање предлога. Фасилитатор групише сличне идеје о некој теми и покреће разговор о идејама што можете стимулисати нове или преформулисати и прегруписати постојеће идеје.

Пре приступања изради акционог плана, потребно је да чланови савета израде и анализирају *SWOT*³ пословног окружења ЈЛС. Нека од питања која могу да се постављају пословној заједници како би се појасниле области и олакшао рад у оквиру сваке области могу бити:

Снаје се односе на питања као што су:

- Које су најјаче стране ЈЛС?
- Шта је оно што се у ЈЛС ради боље од других локалних самоуправа?
- Шта привредници виде као најистакнутији квалитет?
- Који су ресурси са којима располаже ЈЛС и Пословни савет ЈЛС?

Слабости ћете најлакше идентификовати одговорима на следећа питања:

- Шта је оно што се у ЈЛС може побољшати?
- Шта би требало избегавати?
- Који фактори негативно утичу на пословно окружење ЈЛС?
- Шта је оно што би други људи могли да виде као слабост пословног окружења ЈЛС?

2 Платформа *Миро* је брза, бесплатна мрежна „бела табла“ једноставна за коришћење, направљена да поспешу сарадњу и рад са другима било када и било где. Било да су учесници у истој просторији или су потпуно удаљени, *Миро* пружа интерактивно, интуитивно искуство са више опција за сарадњу у реалном времену, као и синхронизован тимски рад на мрежи.

3 *SWOT* анализа је ефикасан алат за разумевање и доношење одлука у различитим ситуацијама у раду компаније или организације. Она је техника стратешког планирања и стратешког управљања која се користи да помогне особи или организацији да идентификује предности, слабости, прилике и претње у вези са пословном конкуренцијом или планирањем пројекта. Понекад се назива проценом ситуације или ситуационом анализом.

Прилике можете препознати одговором на питања:

- Које добре прилике око вас можете препознати?
- Са којим занимљивим трендовима сарадње јавног и приватног сектора сте упознати?

Прејтње су препознатљиве кроз ова питања:

- Које су препреке са којима се суочавате у пословном окружењу ЈЛС?
- Шта друге локалне самоуправе раде боље?
- Да ли постоје финансијске/регулаторне рестрикције?
- Да ли неке препреке могу да доведу у питање пословање привреде?

На основу *SWOT* анализе пословног окружења ЈЛС, потреба је дефинисати Циљеве тојест области интервенције. Циљеви и области интервенције представљају сет препорука за израду Акционог плана рада Пословног савета. Сам Акциони план ће се састојати од сета активности на којима ће заједнички радити и спроводити их представници ЈЛС и чланови Пословног савета.

Препорука је да се приликом формулисања поља дефинише не више од три приоритета, а ослањајући се на резултате *SWOT*.

Поред *SWOT* анализе и утврђивања поља интервенција, акциони план треба да дефинише и:

- Активности у оквиру сваког поља интервенције,
- Одговорну особа/е за сваку активност,
- Циљну групу, битне актере неопходне за спровођење активности,
- Изворе финансирања,
- Временски оквир у коме активност треба да се спроведе,
- Очекиване резултате.

Током рада са Градском општином Лазаревац и током састанака са привредницима, испоставило се да општина Лазаревац нема План капиталних инвестиција, па је на захтев привреде општина започела израду ПКИ-ја. ЈЛС је повезала чланове Савета са Радном групом за израду планова капиталних инвестиција, што је омогућило да се привредници упознају са процесом капиталног планирања и „отворе врата“ за учешће у урбанистичком планирању и планирању капиталних инвестиција. Техничку помоћ је пружила СКГО.

У њрилоу овој њриручника можете наћи Пример Акционој Плана Пословној савета ојишине Кладово.

3.7. Израда Плана комуникације

Основна сврха израде Плана комуникације јесте да допринесе видљивости заједничких напора локалне самоуправе и Пословног савета усмерених на унапређивање сарадње јавног и приватног сектора, са циљем побољшања услова за пословање на територији ЈЛС.

Специфични циљеви које план треба да дефинише јесу информисање јавности о активностима Пословног савета и мотивисање што већег броја привредних субјеката са територије ЈЛС да се укључе у његове активности. Такође, специфични циљ је и омогућавање ефикасне двосмерне комуникације између Пословног савета и локалне самоуправе да би се укључили у процес доношења одлука које су од важности за пословни сектор. Са друге стране, на овај начин и надлежни у локалној самоуправи добијају бољи увид и упозају се са потребама привреде. План даје оквирни предлог комуникације Савета са идентификованим групама, а могуће је, чак и пожељно, допуњавати га и прилагођавати у складу са динамиком активности које се спроводе, потребама Пословног савета, као и у односу на научене лекције и заинтересоване стране којима су поруке намењене.

Циљне групе, или заинтересоване стране, јесу оне на које се активности рада Савета односе и које могу да осете позитиван (или не) ефекат деловања Савета. Листа треба да обухвати све заинтересоване, тојест, све оне који утичу или могу утицати на успешан рад Савета. Када су у питању циљне групе које треба информисати о раду Пословног савета, као најважније дефинисане су следеће:

- Привредници са територије ЈЛС,
- Изабрани функционери и запослени у градској/општинској управи,
- Јавна предузећа,
- Грађани,

- Шира заједница која је заинтересована за активности које за циљ имају поспешивање сарадње јавног и приватног сектора (донатори, стручне институције и удружења као што су СКГО, НАЛЕД итд.).

Поруке. Потребно је да поруке које се преносе буду што је могуће повезаније са активностима Пословног савета а у вези са решавањем реалних потреба и изазова са којима се суочавају привредници са територије ЈЛС. Такође, потребно је да поруке комуницирају промене које су настале у пословном окружењу ЈЛС, а које су резултат сарадње Пословног савета и локалне самоуправе. Већи део потреба и проблема привредника је већ дефинисан али свакако не треба искључити могућност дефинисања нових потреба и проблема током реализације овог Плана.

Препоручује се да поруке буду јасне и прилагођене циљним групама којима су намењене. Приликом припреме порука и материјала требало би уважити специфична интересовања и знања у вези са одређеном темом сваке од циљних група (привредници, изабрани функционери, грађани, шира заинтересована заједница).

Канали комуникације. Како ће порука бити достављена? Да ли ће то бити формални, штампани извештај, да ли ће бити имејл, састанак, видео-позив, неформални разговор или нешто треће. Канали комуникације се користе за информисање, односно извештаје о статусу и оствареним резултатима Савета. За неку комуникацију је потребно одобрити буџет па у складу са могућностима ЈЛС треба и размишљати о крајњим модалитетима рада.

Динамика. План комуникације свакако треба да садржи колико често ће се комуницирати са дефинисаним циљним групама. Да ли ће то бити на недељном, месечном или кварталном нивоу, одлучују чланови Савета.

Људски ресурси. Предлаже се да Секретар савета буде задужен да у сарадњи са члановима Савета креира комуникационе материјале (саопштења, обавештења, позиве за скупове), али и да буде задужен за ажурирање и креирање база података о адресама и контактима циљних група, као и за праћење евентуалних комуникација ка Пословном савету и прослеђивање ових порука његовим члановима.

План комуникације треба да буде довољно детаљан са јасно дефинисаним шта ће се тачно послати, коме, како, када и ко је за то одговоран. План мора да одговори на потребе заинтересованих страна, па стога при изради мора да се разумеју њихове комуникацијске склоности и очекивања. Важно је направити реалну потребу за комуникацијом. Прекомерна комуникација такође може имати контра ефекат и довести до тога да дефинисане групе престану да обраћају пажњу. Са друге стране, ако се недовољно комуницира, то може довести до неспоразума и проблема приликом постизања дефинисаних циљева.

У ирилоу овој ириручника можеше наћи план комуникације прага Ваљева.

4. ОДРЖИВОСТ САРАДЊЕ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА И ПРЕДСТАВНИКА ПРИВРЕДЕ

Представници приватног сектора у свакој заједници имају у великој мери корист из снажног „радног” односа са локалним властима, али и обрнуто. Међутим, како привући и задржати представнике привреде. Многи представници приватног сектора сматрају (са правом) да је „време новац”. Са друге стране понекада наилазе на потешкоће у сналажењу у управи па и локалној управи. Зато је важно да руководство општине тојест града јасно каже шта привреда може да очекује од активног рада у савету. Такође, важно је да руководство води рачуна да савет изнова и изнова не расправља о истим питањима, а да се ништа не реши, јер ће се приватни сектор повући и имаће мање поверења у економски програм који ће на крају бити усвојен.

Зато је важно:

- **Обезбедити институционалну одрживост.** Већ смо рекли да је највиши правни акт јединице локалне самоуправе статут, као и шта се њиме дефинише. Препорука је да ЈЛС усвоји Модел статута градова и општина коју је израдила СКГО и Министарство државне управе и локалне самоуправе, у коме чланови 73 и 74 дефинишу Привредни, односно Пословни савет, које градско/општинско веће образује као своје саветодавно тело;
- **Успостављање консензуса.** Од кључне је важности да се новоформиран савет у принципу сложи око тога шта жели да постигне и да разуме на шта може утицати. Посебно зато што изградња консензуса унутар пословне заједнице може бити комплекснија него код локалне управе;
- **Заказати редовне састанке.** Нагласите важност редовног одржавања састанака. Ово ће повећати ефикасност, посвећеност и кредибилитет. То је од кључне важности у покушају да се испуне рокови за завршетак предложених циљева;
- **Држати се дневног реда.** Добро је припремити дневни ред за сваки састанак, али је важно и да га се придржавате, како садржајно, тако и временски;
- **Одржати обећање.** Ако су првобитним протоколом успостављени одређени услови сарадње, они се морају држати до краја. У таквом партнерству, као и у сваком другом, поверење је кључни елемент, а испуњавање обећања је део окружења потребног за изградњу поверења;

- **Информисајни о резултатима.** Дискусије се материјализују само резултатима. Оне морају бити саопштене свим заинтересованим странама, а посебно привредницима, који су практични и очекују конкретне резултате.

У сваком кораку који савет предузима треба укључити локалне медије колико год је то могуће. Због велике важности медија и чињенице да могу бити најбољи савезник, важно је израдити план комуникације, а још важније, спроводити га.

5. ПРИЛОЗИ

1. *Модел решења о оснивању Пословної савеша Ойшійинско веће*

2. *Модел решења о оснивању Пословної савеша Председник ойшійине*

3. *Модел уйишійника за анализу йошйреба йословне заједнице*

4. *Модел нацрїа йословника о раду*

5. *Модел дневної рега Консїїшїушїивної сасїанка Пословної савеша*

5.1. Прилог 1 – Модел решења о оснивању Пословног савета – Општинско веће

На основу члана 20 и члана 46 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС” бр. 129/07), члана ____ Статута општине/града („Службени лист општине/града ____” бр. ____) и чланова 22–29 Пословника о раду Општинског/Градског већа, Општинско/Градско веће, на седници одржаној ____ доноси

РЕШЕЊЕ

о образовању Пословног савета општине/града _____

- I Образује се Пословни савет општине/града _____ у следећем саставу:
1. Председник општине/градоначелник
 2. Начелник општинске управе или начелник одељења/управе за привреду
 3. Члан општинског већа
 4. Привредник
 5. Привредник
 6. Привредник
 7. Привредник
 8. Привредник
 9. Привредник
 10. Привредник

II Пословни савет је саветодавни орган Општинског/Градског већа.

Основни задатак Пословног савета јесте давање савета, подношење предлога одлука и иницијатива у вези са одрживим развојем и развојем привреде, као и разматрање стратешких докумената и планова одрживог развоја, а нарочито:

- предлагање одлука и иницијатива и давање мишљења од важности за унапређење пословне климе, као и општег квалитета живота у локалној заједници;
- давање мишљења у вези са извештајима о спровођењу Стратешког плана одрживог или економског развоја као и акционих планова;
- давање мишљења у вези са годишњим плановима имплементације (План имплементације пројеката економског развоја);
- пружање подршке предлозима и иницијативама Канцеларије за локални економски развој у обављању свих функција из надлежности Канцеларије за локални економски развој;

- давање предлога одлука и иницијатива за унапређење рада општинске управе, јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач Скупштина општине/града ради побољшања услова за привређивање у општини.
- III** Пословни савет све предлоге одлука и иницијативе упућује Општинском/Градском већу, коме је и одговоран за свој рад.
- IV** Председник Пословног савета бира се на првој седници Пословног савета и то из реда привредника.
- V** Чланови Пословног савета именују се на период од 5 година.
- VI** Стручне, административне и техничке послове за Пословни савет обављаће секретар овог савета (име и презиме), шеф Канцеларије за локални економски развој или друго лице које одреди начелник општинске управе или начелник одељења/управе за привреду.
- VII** Решење ступа на снагу на дан доношења.
- VIII** Решење се објављује у „Службеном листу општине/града _____”.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ _____

Број: _____ од _____ године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

5.2. Прилог 2 – Модел решења о оснивању Пословног савета – Председник општине

На основу члана 20 и члана 44 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС” бр. 129/07), члана ?? Статута општине/града ____ („Службени лист општине/града ____” бр. ____), председник општине/градоначелник доноси

РЕШЕЊЕ

о образовању Пословног савета општине/града _____

- I Образује се Пословни савет општине/града ____ у следећем саставу:
1. Председник општине/градоначелник
 2. Начелник општинске управе или начелник одељења/управе за привреду
 3. Члан општинског већа
 4. Привредник
 5. Привредник
 6. Привредник
 7. Привредник
 8. Привредник
 9. Привредник
 10. Привредник

II Пословни савет је саветодавни орган председника општине/градоначелника.

Основни задатак Пословног савета јесте давање савета, подношење предлога одлука и иницијатива у вези са одрживим развојем и развојем привреде, као и разматрање стратешких докумената и планова одрживог развоја, а нарочито:

- предлагање одлука и иницијатива и давање мишљења од важности за унапређење пословне климе, као и општег квалитета живота у локалној заједници;
- давање мишљења на извештаје о спровођењу Стратешког плана одрживог или економског развоја као и акционих планова;
- давање мишљења на годишње планове имплементације (План имплементације пројеката економског развоја);
- пружање подршке предлозима и иницијативама Канцеларије за локални економски развој у обављању свих функција из надлежности Канцеларије за локални економски развој;

- давање предлога одлука и иницијатива за унапређење рада општинске управе, јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач Скупштина општине/града ради побољшања услова за привређивање у општини.
- III** Пословни савет све предлоге одлука и иницијативе упућује председнику општине/градоначелнику коме је и одговоран за свој рад.
- IV** Председник Пословног савета бира се на првој седници Пословног савета и то из реда привредника.
- V** Чланови Пословног савета именују се на период од 5 година.
- VI** Стручне, административне и техничке послове за Пословни савет обављаће секретар овог савета (име и презиме), шеф Канцеларије за локални економски развој или друго лице које одреди начелник општинске управе или начелник одељења/управе за привреду.
- VII** Решење ступа на снагу на дан доношења.
- VIII** Решење се објављује у „Службеном листу општине/града _____”.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ _____

Број: _____ од _____ године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

5.3. Прилог 3 – Модел упитника за анализу потреба пословне заједнице

СТАВОВИ ПРИВРЕДЕ О ПОСЛОВНОМ ОКРУЖЕЊУ У ГРАДУ У САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

У П И Т Н И К

Поштовани,

Овај упитник има за циљ прикупљање ставова о врстама и квалитету услуга, које, пословној заједници пружа град/општина и начинима да се број ових услуга повећа а постојеће услуге унапреде и побољшају.

Још важније, упитник ће нам помоћи да се упознамо са Вашим утисцима о сарадњи са градом у последње три године. Подаци из упитника ће бити коришћени искључиво у сврху израде анализе о ставовима пословног окружења у општини и неће бити објављивани као појединачни.

Молимо Вас да нам, где год је то могуће, пружите и додатне информације које ћете сами уписати у оквиру простора у упитнику који је предвиђен за додатна објашњења. Уколико Вам је потребан додатни простор за одговор, молимо Вас да користите и другу страну упитника. Такође, уколико је у оквиру одговора предвиђено више категорија са којима се слажете, молимо Вас да их све заокружите. Молимо Вас да упитник за привредно друштво и задругу попуни директор или лице које он овласти, а за предузетнички облик делатности оснивач.

ПОСЛОВНО ИМЕ	
АДРЕСА ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА	
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, ФУНКЦИЈА лица које попуњава упитник	М Ж
ПОСЛОВНИ ТЕЛЕФОН	
ИМЕЈЛ АДРЕСА	

1. Када сте регистровали привредну делатност?

ГОДИНА

2. Регистровани сте као:

- Друштво са ограниченом одговорношћу (ДОО),
- Акционарско друштво (АД),
- Ортачко друштво (ОД),
- Командитно друштво (КД),
- Предузетник,
- _____

3. Разврставање⁴ правног лица према Закону о рачуноводству:⁵

Микро

Мало

Средње

Велико

- Примарни сектор (пољопривреда, експлоатација природних богатстава),
- Металопрерада,
- Дрвна индустрија,
- Производња текстила и коже,
- Производња хране и пића (прехрамбени сектор),

4 Ово питање се не односи на предузетнике и задруге.

5 У микро привредна друштва разврставају се она правна лица, која не прелазе два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 10;
- 2) пословни приходи до 700.000 евра годишње;
- 3) просечна вредност пословне имовине 350.000 евра.

Мала привредна друштва задовољавају горе наведене критеријуме али не прелазе два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 50;
- 2) пословни приход 8.800.000 евра;
- 3) просечна вредност пословне имовине 4.400.000 евра.

Средња привредна друштва не прелазе два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 250;
- 2) пословни приход 35.000.000 евра;
- 3) просечна вредност пословне имовине (израчуната као аритметичка средина вредности на почетку и на крају пословне године) 17.500.000 евра.

- Производња и прерада пластике,
- Грађевинарство,
- Хемијска индустрија,
- Производња и прерада папира,
- Обрада камена,
- Угоститељске услуге,
- Туризам,
- Машинска индустрија,
- Енергетика,
- Инжењеринг,
- Микроелектроника, информационе технологије,
- Транспорт, складиштење и дистрибуција,
- Консултантске услуге,
- Истраживање, развој нових технологија, иновациона делатност,
- Финансијске услуге и посредовање,
- Друго (молимо наведите).

4. **Кључни производи и услуге** _____.

5. **Наведите географско подручје у оквиру кога пласирате производе и услуге?**⁶

У матичној и градовима/општинама у околини

У другим деловима Србије

У другим државама Балкана

На тржишту ЕУ

У Руској Федерацији

У другим државама у свету

6. **Да ли се у пословању суочавате са дефицитом квалификоване радне снаге са одговарајућим квалификацијама, знањем, искуством и специфичним вештинама?**

Да

Не

Сада не, али очекујемо у блиској будућности

⁶ Молимо да означите један или више одговора.

7. Уколико имате проблема или их очекујете, молимо Вас да наведете квалификације, знање, врсту искуства или вештине које Вам недостају или ће Вам недостајати?

- Високо образовање (четворогодишње студије)
- Виша школа (2 или 3 године студија)
- Средња стручна спрема
- ВКВ
- КВ
- НКВ

8. Да ли сте заинтересовани да сарађујете са представницима града и другим локалним и републичким институцијама (Национална служба за запошљавање, Привредна комора Србије, школске управе) на утврђивању структуре уписа и образовних профила у средњим стручним школама, пројектима стручне праксе, преквалификације и доквалификације?

Да

Не

9. Да ли у наредне три године планирате улагање у основну делатност кроз прибављање земљишта, изградњу, реконструкцију или проширење објеката или набавку машина или опреме

До 10.000 евра

--

До 50.000 евра

--

До 100.000 евра

--

Преко 100.000 евра

--

Нису планирана улагања

--

10. Да ли сте у последње три године учествовали на појединачним или групним састанцима са представницима општине на теме од значаја за пословни сектор?

Да, једном или два пута

--

Да, више пута

--

Не, никада али сам заинтересован за учешће

--

Не, никада и нисам заинтересован за учешће

--

11. Колико сте задовољни информацијама и подацима у вези са пословањем који су Вам доступни у градском/општинском служном центру, на интернет презентацији града/општине, у брошурама градске управе или јавних комуналних предузећа, као и онима које добијате на састанцима са представницима градске власти или градске управе?

Веома лоше	Лоше	Осредње	Веома добро	Одлично
1	2	3	4	5

Молимо Вас да дату оцену и образложите:

12. Оцените квалитет инфраструктуре у односу на ваше потребе на локацији на којој послујете? Оцените оценом од 1 до 5, где је 1 нисам уопште задовољан, а 5 у потпуности сам задовољан.

Вода	<input type="text"/>
Канализација	<input type="text"/>
Одношење чврстог отпада	<input type="text"/>
Саобраћајна инфраструктура – пут	<input type="text"/>
Гас	<input type="text"/>
Топловод	<input type="text"/>
Телекомуникације	<input type="text"/>
Друго _____	<input type="text"/>

13. Молимо Вас да означите све градске/општинске услуге које тренутно добијате од општинске управе и услуге које бисте желели да добијате а тренутно Вам нису доступне, означавањем одговарајућих поља у табели.

	Услуге које користите	Потребне услуге
Информације о доступним државним или општинским програмима финансијске и техничке подршке односно помоћи привредницима		
Увођење нових општинских програма финансијске и нефинансијске подршке за покретање пословних активности (старт-ап) и развој предузетништва		
Увођење нових програма финансијске и нефинансијске подршке за проширење пословања, модернизацију производње или извоз		
Подршка приликом конкурсања за подстицајна средства односно током припреме пројеката и бизнис планова		
Обуке за писање пројеката за конкурсе ЕУ фондова за МСП (Хоризон и Космо)		
Припрема за инвестиционе сајмове, конференције и саветовања		
Консултације и саветовања у вези са изменама локалних прописа и процедура		
Консултације и саветовања у вези са применом републичких закона, прописа и процедура		
Подршка у успостављању контаката и повезивању са републичким институцијама		
Уређивање локација за инвестирање		
Побољшање и унапређење комуналних услуга за привреду		
Успостављање јавно-приватних партнерстава		
Подршка у проналажењу нових купаца или тржишта		
Подршка приликом удруживања		
Друго (навести)		

14. Оцените сарадњу са градом у последње три године, оценом од 1 до 5, где је 1 нисам уопште задовољан, а 5 у потпуности сам задовољан.

Веома лоше	Лоше	Осредње	Веома добро	Одлично
1	2	3	4	5

Молимо Вас да дату оцену и образложите:

15. Које од наведених тема треба да буду разматране на састанцима општинског руководства, стручних служби и представника локалне пословне заједнице?

Предлог буџета града	☐
План капиталних улагања	☐
Ефикасност спровођења административних поступака које спроводе градски органи од значаја за пословни сектор и начини њиховог унапређења	☐
Просторно-планска документација	☐
Градске мере подстицаја привреди/пољопривреди и запошљавању	☐
Измене одлука о градским административним таксама/комуналним таксама/накнадама	☐
Цене и квалитет комуналних услуга	☐
Комунална инфраструктура	☐
Друго (навести)	☐

16. Да ли сматрате да град треба да оснује Пословни савет као саветодавно/ратно тело чији би чланови били представници локалне привреде, градски руководиоци и представници стручних служби, које би се састајало периодично, у циљу идентификовања и решавања проблема са којима се суочава локална пословна заједница? (Ово питање је алтернативно, уколико немате основан пословни савет.)

Да	☐
Не	☐

17. Да ли бисте били спремни да учествујете у раду Пословног савета?

Да	☐
Не	☐

18. Додатни коментари, сугестије и предлози

Хвала на сарадњи!

5.4. Прилог 4 – Модел нацрта пословника о раду

На основу Решења о образовању и именовању чланова Привредног савета општине/града ____, број ____ од ____, Пословни савет на седници одржаној дана _____. године, доноси

ПОСЛОВНИК О РАДУ ПОСЛОВНОГ САВЕТА ОПШТИНЕ/ГРАДА _____

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Пословником уређују се организација, начин рада и одлучивања Пословног савета општине (у даљем тексту: Пословни савет) и друга питања од значаја за рад Пословног савета.

ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 2.

Пословни савет има председника, заменика председника, секретара и ____ чланова.

Председника, заменика председника и секретара Пословног савета бира Пословни савет на првој конститутивној седници и то: председника из реда привредника, заменика председника, који је члан општинског/градског већа и секретара из реда запослених у општинској управи.

Члан 3.

Председник Пословног савета представља Пословни савет, организује његов рад уз помоћ и подршку секретара, у договору са председником општине/градоначелником сазива седнице Пословног савета и предлаже дневни ред и председава седницама Пословног савета.

Председника Пословног савета у случају спречености замењује заменик председника Пословног савета.

НАЧИН РАДА И ОДЛУЧИВАЊА

Члан 4.

Пословни савет ради и одлучује на седницама.

Пословни савет може пуноважно одлучивати ако седници присуствује већина чланова Пословног савета.

Члан 5.

Седнице Пословног савета сазива председник у договору са председником општине најмање једном у три месеца, а по потреби може и чешће.

Члан 6.

Позив са дневним редом и материјалом за седницу Пословног савета доставља се најкасније 3 (три) дана пре дана одређеног за одржавање седнице.

Ваљаним позивом сматрају се позиви упућени члановима Пословног савета:

- Поштом на назначену адресу,
- Електронском поштом на назначени имејл,
- Факсом на назначени број факса.

Материјал за седницу Пословног савета чине иницијативе и предлози из делокруга рада Пословног савета у писаном облику достављени Општинском већу општине/града или председнику Пословног савета или јавно доступним материјалима у позиву за седницу Пословног савета.

Члан 7.

Седници Пословног савета могу присуствовати Председник Скупштине општине, чланови Општинског Већа, ресорно надлежни представници општинске управе ако су питања на дневном реду у надлежности општинске управе, представници локалних и републичких јавних и јавних комуналних предузећа и установа, представници локалне пословне заједнице, као и органа и организација о чијим се предлозима или захтевима расправља или чије је присуство потребно ради давања стручних мишљења. О овоме одлучује председник Пословног савета приликом сазивања седнице.

Чланови Пословног савета могу по потреби присуствовати седницама општинског/градског већа и седницама скупштине општине/града.

Члан 8.

Председник Пословног савета отвара седницу и утврђује да ли постоји кворум. Кад председник утврди да постоји кворум, приступа се утврђивању дневног реда.

Предложени дневни ред у позиву за седницу може бити допуњен на захтев појединих чланова о чему одлучује Пословни савет, зависно од обима и врсте материјала предвиђених за седницу. Материјал за допуну дневног реда доставља се у писаном облику на исти начин као и материјали који се достављају по редовној процедури за утврђивање дневног реда.

Члан 9.

Пословни савет одлуке доноси јавним гласањем, већином гласова од укупног броја чланова.

Члан 10.

У вршењу својих послова и задатака Пословни савет даје иницијативе, доноси закључке и мишљења.

Сви материјали донети од стране Пословног савета могу се публиковати, уколико Пословни савет не одлучи другачије.

ДУЖНОСТИ ЧЛАНОВА ПОСЛОВНОГ САВЕТА

Члан 11.

Чланови Пословног савета дужни су:

- Да редовно и на време долазе на заказане седнице, а у случају спречености да обавесте председника Пословног савета;
- Да на заседање Пословног савета долазе припремљени у смислу упознавања са материјалом достављеним уз позив за седницу.

ПРЕСТАНАК СТАТУСА ЧЛАНА ПОСЛОВНОГ САВЕТА

Члан 12.

Члану Пословног савета престаје чланство у привредном савету на предлог Пословног савета:

- Уколико више од три пута неоправдано изостане са седнице Пословног савета;
- Уколико у јавним наступима својим понашањем и поступцима нарушава углед и ауторитет Пословног савета.

Члану Пословног савета престаје чланство у привредном савету на образложени предлог председника општине/градоначелника.

Члану Пословног савета престаје чланство у привредном савету и на лични захтев.

ЗАПИСНИК О РАДУ

Члан 13.

О раду на седници Пословног савета води се записник у који се уносе основни подаци о раду седнице, предлози изнети на седници у вези са питањима која се разматрају и закључци и мишљења који су донети на самој седници.

Записник води секретар Пословног савета и потписује председавајући Пословног савета.

Члан 14.

Записник се усваја на првој следећој седници као прва тачка дневног реда.

Усвојени записник са закључцима доставља се Општинском већу општине и објављује се на сајту општине.

Члан 15.

Овај Пословник ступа на снагу на дан објављивања у Службеном листу општине.

Број: _____

Дана: _____

ПРЕДСЕДНИК ПОСЛОВНОГ САВЕТА

5.5. Прилог 5 – Модел дневног реда Конститутивног састанка Пословног савета

Сазива

КОНСТИТУТИВНУ СЕДНИЦУ ПОСЛОВНОГ САВЕТА ОПШТИНЕ/ГРАДА _____

на дан 24.12.2019. године (уторак)
са почетком у 11.00 часова

За конститутивну седницу се предлаже следећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Избор председника и заменика председника Пословног савета општине/града
2. Разматрање и усвајање Пословника о раду Пословног савета општине/града
3. Задачи и обавезе пословног савета
4. Договарање о наредним корацима и динамици рада:
 - Израда Акционог плана рада Пословног савета
 - Израда плана комуникације Пословног савета
 - Истраживање мишљења привреде на тему унапређења пословног окружења
 - ⊙ Разговор са представницима различитих група – дефинисање приоритетних области
 - ⊙ Анкетирање привреде – начин дистрибуције упитника
5. Разно

Седница ће се одржати у згради општине града, улица _____, у сали _____.

Дана: __. __. __. године

Председник Општине/Града

6. ЕЛЕКТРОНСКИ ПРИЛОЗИ

1. *Пример Зайисника са фокус група у дефинисаним секторима са иницијалом за раст и развој оштина Лазаревац*

2. *Пример Акционог плана Пословног савета – оштина Кладово*

3. *Пример Анализе пословне климе у ЈЛС – оштина Кладово*

4. *Пример Плана комуникације Пословног савета – град Ваљево*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

334.752:334.012.32/33(497.11)(0.034.2)
005.74:352(497.11)(0.034.2)

ДУЊЂЕРОВИЋ, Тамара, 1974-

Приручник за успостављање Пословних савета
[Електронски извор] / Тамара Дунђеровић. - Београд :
Стална конференција градова и општина, Савез градова
и општина Србије, 2022 (Београд : Досије студио). - 1
електронски оптички диск (CD-ROM) : текст ; 12 cm

Системски захтеви: Нису наведени. - Насл. са насловне
стране документа

ISBN 978-86-80480-64-0

- а) Јавна предузећа -- Приватна предузећа -- Сарадња
-- Србија
б) Пословодни органи -- Локална самоуправа -- Србија

COBISS.SR-ID 66972425

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Македонска 22/VIII
11000 Београд
Србија

Тел: 011 3223 446
Факс: 011 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org

www.skgo.org
www.facebook.com/skgo.sctm
www.twitter.com/skgo_sctm

ISBN 978-86-80480-64-0

9 788680 480640 >